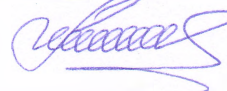

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та
міжнародних відносин

 Юлія ПОДРЕЗ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено

науково-методичною комісією
ННІ історії, права та міжнародних
відносин

«02» вересня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії

 Світлана МОЦАК

«02» вересня 2024 року

Укладач:

Мануїлова Катерина Віталіївна – доктор наук з державного управління, доцент кафедри права та публічного управління

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та публічного управління

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент **Олена ІВАНІЙ**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 5	Галузь знань Право Спеціальність Право	Обов'язкова
		Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
Загальна кількість годин - 150	Освітній рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції
		26 годин
		Практичні, семінарські
		28 годин
		Самостійна робота
		94 години
		Консультації
		2 години
		Вид контролю: екзамен

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: надання здобувачам вищої освіти необхідних знань щодо основних категорій адміністративного права, сутності, форм та методів державного управління, адміністративної діяльності органів виконавчої влади, видів адміністративних послуг, їх особливостей в залежності від сфери суспільного життя, процесу державного та самоврядного управління сферами соціально-економічного й адміністративно-політичного розвитку й охорони громадського порядку.

Основні завдання вивчення дисципліни «Адміністративне право»:

- надати здобувачам освіти теоретичні знання щодо правового регулювання суспільних відносин нормами адміністративного права України, країн ЄС;
- продемонструвати студентам в теоретичній та практичній площинах основні способи реалізації (використання/застосування) адміністративно-правових норм, а також основні юрисдикційні та неюрисдикційні способи й засоби захисту порушених прав, свобод та інтересів у відповідній сфері;
- визначити форми, методи та основні засади адміністративно-правового регулювання в сферах забезпечення національної безпеки і обороноздатності держави, публічного адміністрування у сферах економічного, соціально-культурного розвитку, а також у сфері адміністративно-політичної діяльності забезпечення законності.
- навчити здобувачів освіти застосовувати набуті знання з метою належного юридичного забезпечення сфери адміністративних правовідносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9 Здатність працювати в команді.

ЗК 15 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 2 Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему

СК 3 Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 7 Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і

адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8 Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 11 Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12 Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 14 Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15 Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК 16 Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК 17 Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК 20 Знання і розуміння особливостей управління в освітній сфері.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою *інтегральної компетентності*, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» взаємопов'язана з такими навчальними дисциплінами, як «Загальна теорія права», «Історія держави і права», «Конституційне право», «Кримінальне право», «Цивільне право», «Господарське право», «Порівняльне правознавство».

Здобувачі вищої освіти, які приступають до вивчення дисципліни «Адміністративне право», повинні орієнтуватися в системі права, вміти аналізувати нормативні акти різної юридичної сили, визначаючи співвідношення між ними.

3. Результати навчання за дисципліною

РН 1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5 Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6 Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 7 Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 9 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10 Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12 Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13 Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 15 Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 17 Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18 Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22 Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 23 Пояснювати природу та зміст елементів освітніх правовідносин, управління освітніми правовими відносинами.

4. Розподіл балів та критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів

Поточний контроль														Разом	Сума	Підсумк.	Загальна сума
T.1.2	T.3	T.3	T.4	T.5	T.5	T.6	T.6	T.7	T.8	T.9	T.9	T.11	T.12	50			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	10				
Контроль самостійної роботи																	
														25			

Критеріями оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти є:

- для усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладу; використання основної та додаткової літератури, судової практики; уміння робити порівняння та висновки;

- для виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки.

- для самостійної роботи: вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, добирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань, аналізувати наукові публікації за визначеною тематикою; рівень самостійної підготовки студентів із певних тем, самостійне виконання завдань.

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями:

- доповідь (виступ на задану тему) – від 1 до 3 балів;
- експрес опитування – від 1 до 3 балів;
- розв’язання практичного завдання – від 1 до 3 балів;
- наукова робота (есе, реферат) – від 1 до 10 балів.

Доповідь (виступ на задану тему): максимум 3 бали

Бали	Пояснення
3	Здобувач має високий рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами та судовою практикою, виконує необхідні дослідження, демонструє відмінне розуміння теми, проводить аналіз на високому рівні, дає чіткі, добре структуровані відповіді.
2	Здобувач має хороший рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, судовою практикою, показує добре розуміння теми та може відповідати на запитання як викладача, так і студентів.
1	Здобувач має базові знання та розуміння основного матеріалу; частково ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, показує базове розуміння питань, що стосуються курсу, може відповідати на запитання як викладача, так і студентів.

Експрес-опитування: максимум 3 бали

Бали	Пояснення
3	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, у тому числі і судову практику та надав повну, обґрунтовану відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми з достатньою аргументацією
2	Здобувач загалом правильно вживає правничу термінологію, проте є неточності у вживанні; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, однак надав неповну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; є поодинокі недоліки у послідовності викладу матеріалу

1	Здобувач допускає помилки у вживанні правничої термінології; провів збір та неповний аналіз матеріалів та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; наявні недоліки у послідовності викладу матеріалу
---	--

Розв'язання практичного завдання: максимум 3 бали

Бали	Пояснення
4	Здобувач вірно застосовує набуті знання для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях, виокремлює юридично значущі факти, формулює обґрунтовані правові висновки; правильно вживає правничу термінологію
3	Здобувач вірно застосовує набуті знання для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях, виокремлює юридично значущі факти, формулює обґрунтовані правові висновки; є окремі помилки у використанні правничої термінології
від 1 до 2	Наявні помилки у застосуванні здобувачем набутих знань для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях; здобувач частково виокремлює юридично значущі факти, не формулює обґрунтовані правові висновки; є істотні помилки у використанні правничої термінології

Наукова робота: максимум 10 балів

Бали	Пояснення
10	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; наукова робота містить коректне посилання на використані джерела; виклад – логічний; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи.
9	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи
8	Наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки, які містять окремі неточності; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді

	здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи є частково аргументованими
від 1 до 7	Наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів частковий збір матеріалів за темою наукової роботи, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології, провів фрагментарний аналіз цих матеріалів, частково виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки, які недостатньо обґрунтовані; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи неаргументовані.

Наукова робота здобувача, яка не відповідає зазначеним критеріям не зараховується.

Самостійна робота

Бали	Критерії та показники оцінки діяльності здобувача освіти
25	Завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів, з застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Здобувач освіти працює з науковою літературою, оцінює риторичні та комунікативні явища; робить висновки; вміє формулювати та обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами підготовки виступів, доповідей; креативно підходить до їх підготовки; прагне до самовдосконалення і саморозвитку
20	Завдання до самостійної роботи виконані в повному обсязі, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Здобувач освіти працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами підготовки виступів, доповідей, бесід і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності та ініціативності.
15	Завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без прикладів. У роботі допускаються помилки, неточне вживання термінів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання термінології
10	Завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє

	матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, але не втілює їх у практику; комунікативні навички мають низький рівень розвитку.
5	Виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, порушена структура викладу, відсутні приклади. Основу складають необґрунтоване копіювання чужих думок, позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити власні висновки, не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, відсутній творчий компонент цього виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

Здобувач вищої освіти може бути не допущений до семестрового контролю, якщо у встановлені графіком освітнього процесу терміни він не підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання, оцінювання яких, згідно з робочою програмою навчальної дисципліни, має відбутися під час семестру.

Студентам, які одержали під час сесії незадовільні оцінки, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість, як правило, до початку наступного семестру. Повторне складання заліку допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий — комісії, яка створюється директором ННІ історії, права та міжнародних відносин.

Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти для підсумкового контролю з дисципліни

Бали	Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
21 – 25	A	відмінно	оцінка виставляється за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, творче висвітлення проблем та якісне виконання практичного завдання.
16 – 20	B	добре	оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем та не зовсім якісне виконання практичного завдання.
11 – 15	C		оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, наведення з певною допомогою викладача адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем, виконання практичного завдання з окремими негрубими

			помилками.
6 – 10	D	задовільно	оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка проте відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним виконанням практичного завдання.
1 – 5	E		оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка містить певні негрубі помилки, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним і неповним виконанням практичного завдання.
0	FX	незадовільно	оцінка виставляється за неправильну, неповну відповідь, відсутність міцних знань з питань курсу, за неякісне виконання практичного завдання.

Шкала оцінювання підсумкового контролю: національна та ЄКТС

<i>За шкалою ЄКТС</i>	<i>За 100-бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою (форма контролю – екзамен)</i>	<i>Пояснення</i>
A	90-100	відмінно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
B	82-89	добре	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
C	74-81		Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані правильно з незначною кількістю суттєвих помилок.
D	64-73	задовільно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані нижче середнього рівня, але зі значною кількістю помилок.
E	60-63		Кредити зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	Кредити не зараховано. Здобувачу надається можливість скласти визначені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
F	1-34	незадовільно з	Кредити не зараховано. Здобувач

		повторним вивченням курсу	повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни
--	--	---------------------------------	--

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Адміністративне право» складається з 12 тем:

1. Поняття адміністративного права та його місце у правовій системі держави.
2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.
3. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування.
4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.
5. Адміністративні послуги.
6. Інструменти публічного адміністрування.
7. Адміністративно-деліктне право.
8. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.
9. Адміністративно-правові режими.
10. Адміністративне управління у сфері економіки.
11. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.
12. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Поняття адміністративного права та його місце у правовій системі держави.

Поняття, предмет і метод адміністративного права. Взаємозв'язок з іншими галузями права. Система адміністративного права. Адміністративне законодавство та форми систематизації. Джерела адміністративного права. Наука адміністративного права, її предмет і система.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.

Поняття та структура норм адміністративного права. Дія адміністративно-правових норм. Види та реалізація адміністративно-правових норм. Поняття, особливості та склад адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин. Учасники адміністративно-правових відносин, їх правоздатність та дієздатність. Способи захисту прав суб'єктів адміністративних правовідносин у сфері публічного управління.

Тема 3. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування

Загальна характеристика суб'єкта публічного адміністрування. Групи та повноваження суб'єктів публічного адміністрування. Поняття та рівні органів виконавчої влади в Україні. Президент України в системі адміністрування виконавчої влади. Адміністративно - правовий статус Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій. Адміністративно – правовий статус органів місцевого самоврядування. Служба в органах місцевого самоврядування України.

Тема 4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.

Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права. Види приватних осіб. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи. Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи. Реалізація окремих публічних прав (право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, право на доступ до публічної інформації, право на свободу мирних зібрань, право на свободу об'єднань). Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права.

Тема 5. Адміністративні послуги.

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин надання адміністративних послуг. Суб'єкт звернення. Суб'єкт надання адміністративних послуг. Центри надання адміністративних послуг. Адміністратори. Прядок надання адміністративних послуг. Стадії процедури надання адміністративної послуги. Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг. Адміністративний збір. Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

Тема 6. Інструменти публічного адміністрування.

Поняття, ознаки, види інструментів публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Індивідуальний (адміністративний) акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд».

Тема 7. Адміністративно-деліктне право.

Адміністративне правопорушення та його ознаки. Склад адміністративного правопорушення. Загальні засади адміністративної відповідальності. Заходи адміністративної відповідальності. Поняття та види адміністративних стягнень. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб. Поняття та принципи профілактики адміністративних правопорушень.

Організаційно-правовий механізм профілактики адміністративних правопорушень.

Тема 8. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.

Поняття інструментів захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування. Види інструментів захисту особи та їх співвідношення між собою. Медіація як альтернативний спосіб вирішення адміністративних спорів. Особливості адміністративного оскарження. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.

Тема 9. Адміністративно-правові режими.

Поняття та види адміністративно-правових режимів. Звичайні та надзвичайні адміністративно-правові режими. Дозвільно-ліцензійна діяльність в Україні.

Тема 10. Адміністративне управління у сфері економіки.

Економіка як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Суб'єкти публічного управління у сфері економіки. Організаційно-правові засади управління економікою.

Тема 11. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.

Управління у сфері культури. Управління у сфері освіти та науки. Управління у сфері молоді та спорту. Управління у сфері охорони здоров'я населення. Управління у сфері соціальної та інформаційної політики. Організаційно-правові засади управління соціально-культурною сферою.

Тема 12. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою

Організаційно-правові засади управління адміністративно-політичною діяльністю. Управління у сфері закордонних справ. Управління у сфері оборони держави. Управління у сфері національної безпеки. Управління у сфері внутрішніх справ. Управління у сфері юстиції.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Тема 1. Поняття адміністративного права та його місце у правовій системі держави.	8	2	-	-	6
Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.	10	-	2	-	8
Тема 3. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування.	18	4	4	-	10
Тема 4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.	14	2	2	-	10
Тема 5. Адміністративні послуги.	16	2	4	-	10
Тема 6. Інструменти публічного адміністрування.	14	2	4	-	8
Тема 7. Адміністративно-деліктне право.	12	2	2	-	8
Тема 8. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.	14	2	2	-	10
Тема 9. Адміністративно-правові режими.	14	4	4	-	6
Тема 10. Адміністративне управління у сфері економіки.	8	2	-	-	6
Тема 11. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.	10	2	2	-	6
Тема 12. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою.	12	2	2	2	6
Усього годин	150	26	28	2	94

7.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.	2
2	Тема 3. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування.	4
3	Тема 4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.	2
4	Тема 5. Адміністративні послуги.	4
5	Тема 6. Інструменти публічного адміністрування.	4
6	Тема 7. Адміністративно-деліктне право.	2
7	Тема 8. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.	2
8	Тема 9. Адміністративно-правові режими.	4
9	Тема 11. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.	2
10	Тема 12. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою	2
Разом		28

7.4 Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу в час, вільний від аудиторних навчальних занять. Метою СР здобувача вищої освіти є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів вищої освіти самостійності у здобутті і поглибленні знань, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на світовому ринку праці.

Об'єктом додаткового заохочення здобувачів за рішенням кафедри може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі студентських наукових конференцій, підготовка та публікація результатів наукового студентського дослідження.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка.

Види самостійної роботи: робота з основною та додатковою літературою, аналіз нормативно-правових актів та судової практики; самостійне вивчення матеріалу; самостійний пошук необхідної інформації в мережі Інтернет; перегляд відеоматеріалу за тематикою дисципліни; підготовка усного повідомлення для виступу на занятті; написання реферату;

підготовка доповіді; підготовка до участі у дискусії; виконання завдань для самоконтролю; проходження онлайн-курсів на освітніх платформах EdEra, Prometheus.

Навчальним планом передбачена консультація як вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Теми індивідуальних проєктів

1. Систематизація адміністративного права України.
2. Адміністративно-правовий статус громадян України, його розвиток в сучасних умовах.
3. Механізм адміністративно-правового забезпечення прав і свобод людини та громадянина.
4. Право громадян на відшкодування збитків, завданих незаконними діями посадових осіб державних органів.
5. Роль громадськості у контролі за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України.
6. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.
7. Форми діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
8. Поняття та процедура делегування повноважень у органах публічної влади.
9. Проходження державної служби: поняття, основні стадії, адміністративно-правове регулювання.
10. Правове регулювання розгляду справ про адміністративні правопорушення.
11. Структура адміністративних послуг та правове забезпечення їх надання.
12. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи.
13. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою.
14. Адміністративне управління соціально-культурною сферою.
15. Вплив європейської інтеграції на українську систему державного управління: теорія та практика.
16. Юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах адміністративно-правового характеру.

7.5. Питання, які виносяться на підсумковий контроль з дисципліни «Адміністративне право»

1. Правова характеристика системоутворюючих факторів адміністративного права.
2. Предмет та метод адміністративного права.
3. Адміністративно-правові норми та адміністративні правовідносини.
4. Адміністративне право як наука.

5. Поняття та види форм (джерел) адміністративного права.
6. Адміністративне законодавство України: поняття, ознаки, система, стан та перспективи розвитку.
7. Нормативно-правовий акт – основна форма (джерело) адміністративного права.
8. Міжнародні договори.
9. Судові рішення як джерела адміністративного права та акти тлумачення норм права.
10. Неформалізовані джерела адміністративного права.
11. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади.
12. Загальні положення адміністративної правосуб'єктності суб'єктів адміністративного права.
13. Групи суб'єктів публічного адміністрування.
14. Загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватних осіб.
15. Правова характеристика суб'єктивних публічних прав приватних осіб.
16. Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права.
17. Загальна характеристика суб'єкта публічного адміністрування.
18. Поняття та рівні органів виконавчої влади в Україні.
19. Президент України в системі адміністрування виконавчої влади.
20. Служба в органах місцевого самоврядування України.
21. Поняття та види інструментів публічного адміністрування.
22. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.
23. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування.
24. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.
25. Поняття та види адміністративної послуги..
26. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.
27. Порядок надання адміністративних послуг.
28. Поняття та класифікаційні види адміністративних договорів.
29. Загальні засади правового регулювання адміністративних проваджень.
30. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
31. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.
32. Адміністративне оскарження.
33. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.
34. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
35. Поняття, ознаки та юридичний склад адміністративного правопорушення.
36. Поняття та види адміністративних стягнень.
37. Правовий порядок та загальні засади притягнення до адміністративної відповідальності.
38. Організаційно-правовий механізм профілактики адміністративних правопорушень.

39. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні.
40. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи.
41. Поняття та види адміністративно-правових режимів.
42. Суб'єкти публічного управління у сфері економіки.
43. Управління у сфері культури.
44. Управління у сфері освіти та науки.
45. Управління у сфері молоді та спорту.
46. Управління у сфері охорони здоров'я населення.
47. Управління у сфері соціальної та інформаційної політики.
48. Управління у сфері закордонних справ.
49. Управління у сфері оборони держави.
50. Управління у сфері національної безпеки.
51. Управління у сфері внутрішніх справ.
52. Управління у сфері юстиції.

8. Методичне забезпечення дисципліни

Організація і проведення поточного, семестрового контролю здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до нормативної бази Університету. Дистанційні технології навчання передбачають здійснення взаємодії між учасниками освітнього процесу як асинхронно, так і синхронно в часі. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через систему управління навчанням університету платформу Moodle, відеоконференції ZOOM, Google Meet.

Основу комплексу методичного забезпечення навчальної дисципліни «Адміністративне право» складають: робоча програма навчальної дисципліни; плани практичних / семінарських занять та методичні рекомендації до них; методичні рекомендації до курсової роботи з Адміністративного права; питання, які виносяться на підсумковий контроль з дисципліни «Адміністративне право»; рекомендовані джерела інформації (підручники, навчальні посібники з дисципліни (у форматі pdf).

9. Рекомендовані джерела інформації

Законодавство України у сфері адміністративного права

1. Конституція України від 28.06.1996 Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
4. Про місцеві державні адміністрації Закон України від 9.04.1999 586-XIV Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
5. Про місцеве самоврядування в Україні Закон України від 21.05.1997 280/97-ВР Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
6. Про державну службу Закон України від 10.12.2015 № 889 - VIII Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
7. Про службу в органах місцевого самоврядування Закон України від 7.06.2001 2493-III Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
8. Про громадянство Закон України в редакції від 18.01.2001 № 2235-III Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
9. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
10. Про політичні партії в Україні Закон України від 5.04.2001 № 2365-III Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

11. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
12. Про прокуратуру Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
13. Про судоустрій і статус суддів Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
14. Про Національну поліцію України від 02.07.2015 № 580-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
15. Про адміністративну процедуру Закон України від 17.02.2022 року № 2073-IX *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
16. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
17. Про доступ до публічної інформації Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
18. Про звернення громадян: Закон України від 12.10.1996 № 393/96-ВР *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
19. Про Кабінет Міністрів України Закон України від 27.10.2010 № 794-VII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
20. Про центральні органи виконавчої влади Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
21. Про Національне антикорупційне бюро України Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

22. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України Закон України від 21.01.1994 № 3857-XII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
23. Про правовий режим надзвичайного стану Закон України від 16.03.2000 № 1550-III *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text> (дата звернення: 27.08.2024).
24. Про правовий режим воєнного стану Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

Додаткова література:

1. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, І. М. Балакарева, М. І. Белікова та ін. ; за заг. ред В. М.Гаращука, Р. В. Шаповала]. – Вид. 7-ме, допов. та перероб. з опорою на законодавство станом на 1 трав. 2023 р. Харків : Право, 2023. 238 с.
2. Адміністративна відповідальність юридичних осіб. Законодавство. Судова практика / за заг. ред. С. В. Петкова. К. : Юрінком Інтер, 2023. 272 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової; видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцько, О. Правоторової. Вид. Третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
5. Адміністративне право України : навч. посіб. Для підготовки для іспитів / Упорядники І. Тетарчук, Т. Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 214 с.
6. Адміністративне право України : підручник / І.Л. Бородін. К.: Алерта, 2019. 548 с.
7. Адміністративне право України: Підручник / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. К. : Істина, 2019. 475 с.
8. Любченко П. М. Муніципальне право : підручник / П. М. Любченко. Харків : Право, 2019. 512 с.
9. Навчальний посібник з надання адміністративних послуг для адміністраторів центрів Дії (центри надання адміністративних послуг): Посібник /Андрєєв О. В., Гугля О. С., Маценко М. М., Ткач Н. О., Шамрай Н. В. К., 2020. 263 с.
10. Остапенко О. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О.І., Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] : Вид. 2-е, доп. Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.

11. Administrative Law - Harvard Law Review. *Harvard Law Review*. URL: <https://harvardlawreview.org/topics/administrative-law/> (дата звернення: 27.08.2024).

Інформаційні ресурси, відео-лекції, інше методичне забезпечення
<https://www.president.gov.ua/> - Офіційне інтернет представництво Президента України
<https://www.rada.gov.ua/> - Офіційний вебпортал парламенту.
<http://www.kmu.gov.ua/> - Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України.
<http://reyestr.court.gov.ua> - Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України
<https://supreme.court.gov.ua/supreme/> - Офіційний сайт Верховного Суду України
<http://www.minjust.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства юстиції України
<https://ccu.gov.ua/index.php> - Офіційний сайт Конституційного Суду України
<http://www.osce.org/odihr> - Бюро демократичних інститутів і прав людини:
<http://www.nbuv.gov.ua/> - сайт Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського.
<https://textbooks.net.ua/> - Підручники онлайн.
<https://youtu.be/4NXdnNdDtOQ?si=AhV3YQDTqc6D0YQP> - Все про адміністративне право: онлайн-зустріч із Р.Мельником.
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GOV101+2015_T2 - онлайн-курс «Основи державної політики».
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IAP101+2019_T3 - онлайн-курс Взаємодія органів державної влади з громадськістю
<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/371> - онлайн-курс «Захист персональних даних».
https://study.edera.com/uk/courses/course/5168?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiwhYS_BhD2ARIsAJTMMQbL2o2YnimLirPbnVTUTevj17iFcW69X3nw1GRQWTzesLvQnXt8qXgaAiRzEALw_wcB - онлайн-курс «Навички медіації та діалогу для потреб публічної служби».